

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส

1.1.1 ประวัติการปกครอง

นราธิวาสเดิมชื่อ “มะนาลอ” เป็นหมู่บ้านขึ้นอยู่กับเมืองสายบุรี ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงโอนไปขึ้นอยู่กับเมืองระแงะ ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งในการปกครอง 7 หัวเมือง โดยมีประวัติศาสตร์ของจังหวัดนราธิวาสดังนี้

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (พ.ศ. 2325-2353) ได้แบ่งเขตการปกครองบริเวณชายแดนภาคใต้ ออกเป็น 7 หัวเมืองคือ เมืองปัตตานี เมืองหนองจิก เมืองยะลา เมืองรามัน เมืองระแงะ เมืองสายบุรี และเมืองยะหริ่ง โดยมีเจ้าเมืองเป็นผู้ปกครองในปีพ.ศ.2444 (ร.ศ.120) รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล และให้หัวเมืองทั้ง 7 หัวเมือง อยู่ในความปกครองของเทศาภิบาล เมื่อปี 2449 (ร.ศ.125) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ยุบหัวเมืองทั้ง 7 เหลือแค่เพียง 4 หัวเมือง และให้ขึ้นอยู่กับมณฑลปัตตานี คือ

- 1.เมืองปัตตานี ประกอบด้วย หนองจิก ยะหริ่งและปัตตานี
- 2.เมืองยะลา ประกอบด้วย รามัน และยะลา
- 3.เมืองสายบุรี
- 4.เมืองระแงะ

สำหรับหัวเมืองประเทศราช 4 เมือง ได้แก่ กลันตัน ตรัง กานู ไทรบุรี (เคดาห์) และเปอร์ลิส อังกฤษเข้ายึดครอง ในปี พ.ศ. 2452 (ค.ศ. 1909) หมู่บ้านมะนาลอ ซึ่งขึ้นกับเมืองระแงะ มีความเจริญ และเป็นชุมชนที่หนาแน่นมากกว่าตัวเมืองระแงะ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมราษฎรภาคใต้ เมื่อ พ.ศ. 2458 และทรงมีพระราชดำริให้ย้ายศาลาว่าการเมืองระแงะ มาตั้งอยู่บ้านมะนาลอ และได้พระราชทานชื่อเมืองว่า “เมืองนราธิวาส” คำว่า “นราธิวาส” มาจากคำสนธิ ระหว่าง นร + อธิวาส ซึ่งแปลว่า ที่อยู่ของคนดี

ในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม “เมืองนราธิวาส” จึงได้รับการจัดตั้งเป็น “จังหวัดนราธิวาส” มาจนถึงปัจจุบัน

1.1.2 สภาพภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายู ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 1,149 กิโลเมตร และทางรถไฟ 1,116 กิโลเมตร

ทิศเหนือ จดจังหวัดปัตตานี และอ่าวไทย

ทิศตะวันออก	จดประเทศมาเลเซีย
ทิศใต้	จดอ่าวไทย และประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดยะลา

2) ภูมิประเทศ

พื้นที่ของจังหวัดนราธิวาสเป็นป่าและภูเขาประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด มีภูเขาหนาแน่นแถบทิศตะวันตกเฉียงใต้จดเทือกเขาสันกาลาศรี ซึ่งเป็นแนวกันพรมแดนไทย-มาเลเซีย ลักษณะของพื้นที่มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณติดกับอ่าวไทย และเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณแม่น้ำ 4 สาย คือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และปลายแม่น้ำโก-ลก มีพื้นที่เป็นพรุจำนวนประมาณ 361,860 ไร่

3) ภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งฤดูกาลออกเป็น 2 ฤดู ได้แก่

(1) ฤดูฝน แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดียเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม อีกช่วงหนึ่ง คือช่วงที่รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากอ่าวไทยเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

(2) ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เนื่องจากได้รับลมตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมร้อนที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ ทำให้อากาศโดยทั่วไปร้อนและชื้น

1.1.3 พื้นที่ ประชากร ศาสนาและภาษา

จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ทั้งหมด 4,475.43 ตารางกิโลเมตร มีประชากรจากการสำรวจของทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557 จำนวน 769,658 คน จำแนกเป็นเพศชาย 381,464 คน เพศหญิง 388,194 คน รายละเอียดดังตารางที่ 9

ประชากรจังหวัดนราธิวาส นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 89.05 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 10.74 นับถือศาสนาคริสต์และอื่นๆ ร้อยละ 0.21 มีมัสยิด 644 แห่ง วัด 74 แห่ง สำนักสงฆ์ 22 แห่ง โบสถ์คริสต์ 4 แห่ง และศาลเจ้า 4 แห่ง ประชากรใช้ภาษาพูดหลากหลายเพราะมีหลายกลุ่มมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนราธิวาสที่มาจากภาคกลางก็จะใช้ภาษาไทยมาตรฐานหากมาจากจังหวัดอื่นๆในภาคใต้จะมีสำเนียงพูดหลายสำเนียงเช่นสำเนียงภาษาไทยใต้ตอนบนภาษาไทยใต้ตอนล่างและยังมีภาษาพูดและสำเนียงที่แปลกไปจากภาษาไทยภาคใต้ในจังหวัดอื่นๆมากเป็นพิเศษ คือสำเนียงภาษาเงาะ มีพูดกันมานานและมีอยู่ในกลุ่มคนไทยพุทธดั้งเดิมของจังหวัดนราธิวาสเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอตากใบ สำหรับคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะใช้ภาษาซึ่งเรียกว่า “ภาษามลายูถิ่น” หรือเรียกว่า “ภาษายาวี” ในชีวิตประจำวันคล้ายคลึงกับภาษามลายูในประเทศมาเลเซียอินโดนีเซียและบรูไน

1.1.4 สัญลักษณ์จังหวัด

เป็นรูปเรือใบแล่นกางใบตรงกลางใบมีรูปช้างเผือกประดับเครื่องคชาภรณ์อยู่ในวงกลมมีความหมายดังนี้

รูปเรือใบแล่นกางใบหมายถึงที่ตั้งอยู่ริมทะเลมีการค้าขายการประมงและการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง

ในเรือมีรูปช้างเผือกประดับเครื่องคชาภรณ์อยู่ในวงกลมหมายถึงช้างสำคัญ

คู่มือของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวชื่อว่า “พระศรีนรารัฐราชกิริณี”

1.1.5 ต้นไม้ประจำจังหวัด

คือตะเคียนชันตาแมว (*Balanocarpus heimit* King) เป็นไม้มงคลประจำจังหวัดนราธิวาสพบมากบนภูเขาสูงในป่าเขตจังหวัดนราธิวาสเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่เนื้อไม้ใช้ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนเช่นทำเสาถอดตง ใช้อัดต่อเรือทำหมอนรองรางรถไฟเครื่องแต่งบ้านเสาเขื่อนทำเรือใบเรือสำเภาคือเดินทะเลเสากระโดงเรือชั้นของไม้ชนิดนี้มีราคาสูงใช้ผสมน้ำมันทาไม้และน้ำมันชักเงาอย่างดีลักษณะเป็นไม้ยืนต้นสูง 30-40 เมตรเรือนยอดเป็นพุ่มลำต้นเปลาตรงเปลือกสีน้ำตาลเข้มล่อนเป็นสะเก็ดมีชันสีขาวใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปใบหอกหรือรูปดาบปลายแหลมโคนสอบดอกสีขาวกลิ่นหอมออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายกิ่งออกดอกช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน

1.1.6 ดอกไม้ประจำจังหวัด

คือดอกบานบุรีเหลือง (*Allamanda cathartica*) ต้นเป็นพุ่มโคนลำต้นแข็งปลายกิ่งอ่อนโค้งดอกสีเหลืองสดออกเป็นช่อลักษณะทั่วไปเป็นไม้เถาเล็กยาวกว้างปลายแหลมดอกคล้ายดอกผักบุ้งสีม่วงสีเหลืองหรือสีแดงตามพันธุ์กลิ่นหอมอ่อนออกดอกตลอดปี

1.1.7 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1) พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ตั้งอยู่ชายทะเลบริเวณเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส ตามทางหลวงสายอำเภอเมืองนราธิวาส - ตากใบ

2) พระพุทธทักษิณมิ่งมงคล เป็นพระพุทธรูปปางปฐมเทศนาประทับนั่งกลางแจ้งที่ขนาดใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ประดิษฐาน ณ วัดเขากงมงคลมิตรประดิษฐานตาม ตำบลลำภู อำเภอเมืองนราธิวาส ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปตามถนนสายนราธิวาส อำเภอระแงะ ประมาณ 9 กิโลเมตร

3) หาดนราทัศน์ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนราธิวาส ห่างจากศาลากลางจังหวัด 2 กิโลเมตร เป็นหาดเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ยาวประมาณ 4-5 กิโลเมตร มีทรายขาวละเอียดสลับกับทิวสนเป็นแนวยาว

4) มัสยิดกลางประจำจังหวัดนราธิวาสอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดนราธิวาส 2 กิโลเมตร เป็นมัสยิดกลางที่ก่อสร้างได้สมบูรณ์แบบและงามสง่าแห่งหนึ่ง

5) น้ำตกมีหลายแห่งคือ

- น้ำตกปาโจ	ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบาเจาะ
- น้ำตกสิรินธร	ตั้งอยู่ที่ตำบลโละจูด อำเภอแว้ง
- น้ำตกฉัตรวาริน	ตั้งอยู่ที่ตำบลโต๊ะเต็ง อำเภอสุหนิงปัตตี
- น้ำตกซีโป	ตั้งอยู่ที่ตำบลเฉลิม อำเภอระแงะ

6) ป่าพรุโต๊ะแดง เป็นป่าพรุที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณ 209,900 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาตี และอำเภอสุไหงโก-ลก อยู่ห่างจากอำเภอสุไหงโก-ลก ประมาณ 10 กิโลเมตร ป่าพรุโต๊ะแดงเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่ามากกว่า 200 ชนิด ซึ่งมีหลายชนิดที่หายากได้แก่ แมวป่าหัวแบน เสือไฟ กระรอกบินแก้มแดง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีพรรณไม้อีกกว่า 400 ชนิด

7) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ตั้งอยู่บริเวณทิวเขาสันกาลาศีรี อันเป็นแนวชายแดน ไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 270,725 ไร่ ประกอบด้วยผืนป่าดงดิบที่สมบูรณ์ 2 ส่วน คือ ป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส และป่าบาลา ในเขตอำเภอแว้ง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ช่วงเดือนที่เหมาะสมแก่การมาท่องเที่ยวศึกษาระธรรมชาติที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลาบาลา คือ ตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนกันยายนซึ่งจะมีฝนตกไม่มาก

1.1.8 สภาพสังคม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

1) สังคม ในจังหวัดนราธิวาสมีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนาแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ

- 1.สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลาม
- 2.สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ
- 3.สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่นเช่นพุทธและคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้นมักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่นอยู่เป็นหมู่บ้านๆประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกันส่วนน้อยที่ปะปนกันถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้างการนับถือศาสนาต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไปไม่เบียดเบียนกันอยู่ด้วยกันโดยสันติมีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนาแต่เป็นเรื่องเล็กน้อยปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่นก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่เพราะการศึกษาสูงขึ้นกว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่นและความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กันสำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทยก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้นับเป็นพัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนาสถานเป็นจุดศูนย์กลางเช่นวัดมัสยิดหรือสุเหร่าเพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้ำจุนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างกันไปจากจังหวัดอื่นๆเช่นการแต่งกายการขึ้นบ้านใหม่วันสงกรานต์การบวชวันออกพรรษาประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทงชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ก็จะมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆสำหรับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีความแตกต่างไปบ้าง

2) วัฒนธรรม ชาวนราธิวาสปัจจุบันแต่งกายกันตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็แต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไปผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยมโดยทั่วไปชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียอันเป็นแหล่งของศาสนาพุทธโดยชาวพุทธในชนบทจะแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบายหากอาศัยอยู่ในเมืองจะแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทยบัญญัตินิยมค่อนข้างไปทางยุโรปในจังหวัดนราธิวาสมีผู้นับถือศาสนาอื่นๆเช่นคริสต์ฮินดูจำนวนน้อยชาวชนบทตามคำกล่าวข้างต้นที่ว่าแต่งกายตามสบายนั้นเพราะภาคใต้มีลักษณะภูมิอากาศแบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนกับฤดูฝนเท่านั้นไม่มีฤดูหนาวชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้นส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมเรื่องการสวมเสื้อมีความจำเป็นน้อยสิ้นเปลืองจึงไม่มีใครสวมเสื้อเว้นแต่ผู้หญิงผู้ขายจะนุ่งใส่หรือกางเกงขาสั้นโปกหัวหรือคลุมหัวทำไร่นาทำสวนหรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือ

เข้าสังคมก็จะแต่งกายเรียบร้อยตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้นสำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่จำนวนมากซึ่งจะพบเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้การแต่งกายของคนรุ่นใหม่มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมากโดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการธุรกิจหรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ

3) ขนบธรรมเนียมและประเพณี

1. ประเพณีของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ

1.1 ประเพณีชิงเปรต การชิงเปรตเป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือนสิบของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธโดยจัดในวัดทุกวัดในวันแรม 14 ค่ำหรือ 15 ค่ำเดือน 10 โดยทำร้านจัดสำหรับอาหารคาวหวานไปวางเพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตชน (ปู่ตายายและบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว) ร้านที่วางอาหารเรียกว่าร้านเปรตสร้างไว้กลางวัดยกเสาสูง 4 เสาข้างเสาเดียวบ้างและนิยมจัดทำร้านเปรต 2 ร้าน โดยแบ่งออกเป็นร้านเสาสูงสำหรับคนหนุ่มที่มีกำลังวังชาในการปีนป่ายส่วนอีกร้านเป็นเสาเตี้ยสูงประมาณสะเอวสำหรับให้เด็กและผู้หญิงได้แย่งชิงเพื่อความสนุกสนานบนร้านเปรตจะมีสายสัญญาณวงล้อมไว้รอบและต่อยาวไปจนถึงที่พระสงฆ์นั่งประกอบพิธีกรรมเมื่อทำพิธีเสร็จแล้วจะมีผู้ตระขึงให้สัญญาณบรรดาผู้มาร่วมทำบุญก็จะเข้าไปปรุ้มแย่งสิ่งของอาหารคาวหวานที่อยู่บนร้านเปรตอย่างสนุกสนานซึ่งเรียกกันว่าชิงเปรต

1.2 ประเพณีบังกุลบัว การบังกุลบัวคือการทำบุญระลึกถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้วและนำกระดูกมาบรรจุไว้ในบัว (ที่บรรจุอุฐิ) ประจำหมู่บ้านในแต่ละวัดหรือบัวประจำตระกูลมีขึ้นระหว่างเดือน 5 แรม 1 ค่ำของทุกปีเป็นต้นไปถือเป็นการชุมนุมญาติของแต่ละหมู่บ้านตำบลโดยเมื่อถึงวันบังกุลบัวญาติพี่น้องลูกหลานที่ไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ต่างถิ่นจะพร้อมใจกันกลับบ้านเพื่อทำบุญในวันนี้และจะมีการทำความสะอาดตกแต่งบัวบางที่เรียกประเพณีนี้ว่าทำบุญรดน้ำบัว

1.3 ประเพณีลาซัง ลาชัง เป็นประเพณีประจำปีของชาวไทยพุทธแถวอำเภอตากใบจะเรียกว่าลัมซังกินขนมจีนประเพณีเกิดขึ้นเนื่องจากความเชื่อเรื่องที่น่าเรื่องแม่โพสพโดยเชื่อว่าถ้าจัดทำพิธีนี้แล้วจะทำให้หน้าข้าวปีต่อไปนั้นงอกงามให้ผลผลิตสูงเพราะชาวนารู้คุณเจ้าที่นาและแม่โพสพหลังจากที่เก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วผู้นำชุมชนก็จะกำหนดวันลัมซังพร้อมนิมนต์พระจากวัดใกล้ๆ 3-5 รูปเพื่อทำพิธีทางศาสนาหลังเสร็จพิธีแล้วชาวบ้านจะนำขนมจีนมาถวายพระเมื่อพระฉันเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้มาร่วมงานก็จะร่วมรับประทานอาหารคือขนมจีนร่วมกันในภาคบ่ายจะมีกิจกรรมการเล่นต่างๆเป็นการสนุกสนานเช่นชกคะเยอแย้ชิงรูชนว (ปัจจุบันไม่ค่อยจัดแล้ว) ตีไก่เล่นไฟเล่นลูกกอล์ฟ (ลูกเต่า) เล่นโปในบางตำบลของอำเภอตากใบ เช่น พร่อน เกาะสะท้อน โฆษิต จะจัดเป็นเทศกาลประจำปีมีภาพยนตร์หนังตะลุงและการแสดงอื่นๆในภาคกลางคืนด้วย

1.4 ประเพณีลากพระ ลากพระหรือชักพระจะกระทำกันหลังจากวันมหาปวารณาหรือวันออกพรรษา 1 วันคือตรงกับวันแรม 1 ค่ำเดือน 11 พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือรถหรือล้อเลื่อนแล้วแห่แหนชักลากไปตามถนนซึ่งจะไปรวมกัน ณ จุดที่นัดหมายอาจจะเป็นวัดใดวัดหนึ่งหรือสถานที่ที่ผู้จัดงานกำหนดไว้ รถหรือล้อเลื่อนนั้นชาวบ้านมักเรียกว่า เรือพระ ปกติจะตกแต่งเป็นรูปเรือโดยใช้คนลากเชือกเป็น 2 สาย เมื่อเรือพระแต่ละลำเดินทางไปถึงจุดนัดหมายก็จะมีพิธีกรรมและกิจกรรมโดยชาวบ้านจะนำอาหารถวายพระสงฆ์ที่มาพร้อมกับเรือพระหรือพระสงฆ์ที่ชาวบ้านนิมนต์มาเพื่อร่วมงานลากพระเพื่อพระฉันเสร็จเรียบร้อยแล้วชาวบ้านก็จะร่วมกันรับประทานอาหารและร่วมกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและความ

สามัคคีกิจกรรมที่จัดในงานประเพณีลากพระได้แก่การประกวดเรือพระการแข่งขันตีโปงหรือกลองใหญ่ การแข่งขันซัดต้มและการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

1.5 ประเพณีกินวาน หมายถึง การให้वानให้เพื่อนบ้านมาช่วยกันลงแรงทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้งานหนักหรืองานเร่งด่วนสำเร็จลุล่วงทันการโดยผู้ที่ร่วมลงแรงไม่คิดค่าแรงงานบางอย่างอาจผลัดเปลี่ยนช่วยกันทำเป็นบ้านๆไปเช่นเดียวกับทางภาคกลางที่เรียกว่า *ลงแขก* การให้วานใช้วิธีบอกกล่าวกันด้วยวาจาผู้ให้วานอาจจะไปบอกด้วยตนเองหรือมอบหมายให้คนอื่นไปบอกแทนจึงเรียกการให้วานนี้ว่า *ออกปาก* และถือเป็นประเพณีที่เจ้าภาพจะต้องเลี้ยงอาหารผู้มาร่วมลงแรงผู้ที่ไปร่วมจึงมักใช้คำว่าไป *กินวาน* ปัจจุบันประเพณีนี้กำลังสูญหายไปเนื่องจากมีเครื่องจักรกลมาทำหน้าที่แทนแรงคนจึงหลงเหลืออยู่ในกลุ่มเครือญาติเพื่อนสนิทกลุ่มเล็กหรือในกลุ่มคนยากจนที่ไม่มีกำลังที่จะจัดซื้อเครื่องมือกล

2.ประเพณีของชาวไทยมุสลิม

2.1 มาแกบูโละ “มาแกบูโละ” เป็นภาษาท้องถิ่นแปลว่า “กินเหนียว” ประเพณีการกินเหนียวของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะใช้ในหลายโอกาสเช่นแต่งงานและเข้าสู่หนัดคำว่า “กินเหนียว” มีเชื่อว่าเจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะข้าวเหนียวเท่านั้นแต่เป็นการเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไปนั่นเอง

2.2 การเข้าสู่หนัดเป็นหลักการของศาสนาอิสลามอันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสะอาดคือการขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชายหรือเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “มาชะยาวิ” ซึ่งจะทำแก่เด็กชายที่มีอายุระหว่าง2-10ปีส่วนการจัดเลี้ยงอาหารในวันเข้าสู่หนัดถือว่าเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง

2.3 วันฮารีรายอ มีอยู่ 2 วัน คือ

2.3.1 วันอิฎลฟิตรี หรือที่เรียกว่า วันฮารีรายอปอซอ เป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอนเป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิมคือสภาพที่ไม่ต้องอดอาหารไม่ต้องอดน้ำ ฯลฯ อีกต่อไปซึ่งตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาลเป็นเดือนที่10ทางจันทรคติและทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน4จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นสงขลา)1วัน

2.3.2 วันอิฎลอัตฮา หรือที่เรียกว่า วันฮารีรายอหัจญ์ หมายถึง วันเฉลิมฉลองเนื่องในวันเชือดสัตว์พลีเป็นทานบริจาคอาหารแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไปตรงกับวันที่ 10u3586 ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก ดังนั้นชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่าวันอีดใหญ่หรือวันรายอหัจญ์และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นสงขลา) 1 วัน

2.4 วันเมาลิด *เมาลิด*เป็นภาษาอาหรับแปลว่าเกิดที่เกิดหรือวันเกิด ซึ่งหมายถึง วันสมภพของนบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ 12 ของเดือนรอฎอลาฮหรือเดือนที่ 3 ตามปฏิทินอาหรับ *วันเมาลิด* นอกจากจะเป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันสมภพของนบีมุฮัมมัด (ช.ล) แล้วยังเป็นกรรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่นครมาดีนะห์และเป็นวันมรณกรรมของท่านอีกด้วยซึ่งตรงกันทั้งสามวัน กิจกรรมต่างๆในวันเมาลิด ได้แก่ การอัญเชิญคัมภีร์อันกุรอาน การแสดงปาฐกถาธรรมการแสดงนิทรรศการการเลี้ยงอาหาร ฯลฯ

2.5 วันอาชูรอ *อาชูรอ* เป็นภาษาอาหรับหมายถึงวันที่ 10 ของเดือนมุฮัรอรอน ซึ่งเป็นเดือนทางศักราชอิสลามในสมัยท่านนบี^ﷺได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไปทำให้เกิดการขาดอาหารบริโภคจึงประกาศให้ผู้ที่มิมีสิ่งของที่เหลือพอจะรับประทานได้ให้

เอามากองรวมกันเนื่องจากต่างคนต่างมีของคนละอย่างไม่เหมือนกันท่านนปัฐให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกันสาวกของท่านก็ได้รับประทานอาหารโดยทั่วกันและเหมือนกันในสมัยท่านนปัฐหมัด (ค็อล) ได้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขณะที่กองทหารของท่านกลับจากการรบที่บาตร์ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกินท่านนปัฐหมัด (ค็อล) จึงใช้วิธีการของท่านนปัฐโดยให้ทุกคนเอาข้าวของที่รับประทานได้มากวนเข้าด้วยกันแล้วแบ่งกันรับประทานในหมู่ทหาร

1.1.9 ลักษณะการปกครองและการบริหาร

1) การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดนราธิวาส แบ่งเขตการปกครอง เป็น 13 อำเภอ 77 ตำบล 72 อบต. 589 หมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 1

2) ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

1.รูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 1 แห่ง

2.รูปแบบเทศบาลจำนวน 16 แห่งแยกเป็น

2.1 เทศบาลเมือง 3 แห่ง คือ

2.1.1 เทศบาลเมืองนราธิวาส

2.2.2 เทศบาลเมืองสุไหงโก-ลก

2.1.3 เทศบาลเมืองตากใบ

2.2 เทศบาลตำบล 13 แห่ง คือ

2.2.1 เทศบาลตำบลกะลุวอเหนือ 2.2.2 เทศบาลตำบลยี่งอ

2.2.3 เทศบาลตำบลบาเจาะ 2.2.4 เทศบาลตำบลตันไทร

2.2.5 เทศบาลตำบลตันหยงมัส 2.2.6 เทศบาลตำบลมะรือโบตก

2.2.7 เทศบาลตำบลรือเสาะ 2.2.8 เทศบาลตำบลศรีสาคร

2.2.9 เทศบาลตำบลปะลัรู 2.2.10 เทศบาลตำบลแว้ง

2.2.11 เทศบาลตำบลบูเก๊ะตา 2.2.12 เทศบาลตำบลสุคีริน

2.2.13 เทศบาลตำบลปาเสมัส

3.รูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 72 แห่ง คือ

3.1 เขตอำเภอเมืองนราธิวาส

3.1.1 อบต.โคกเคียน

3.1.2 อบต.ลำภู

3.1.3 อบต.กะลุวอ

3.1.4 อบต.มะนังตายอ

3.1.5 อบต.บางปอ

3.2 เขตอำเภอยี่งอ

3.2.1 อบต.ยี่งอ

3.2.2 อบต.ตะปอเยาะ

3.2.3 อบต.ลุโปะปือซา

3.2.4 อบต.ละหาร

3.2.5 อบต.ลุโปะบายะ

3.2.6 อบต.จอบะ

3.3 เขตอำเภอบาเจาะ

3.3.1 อบต.บาเจาะ

3.3.2 อบต.ลุโปะสาวอ

3.3.3	อบต.บาระเหนือ	3.3.4	อบต.บาระใต้
3.3.5	อบต.ปะลูกาสามเกาะ	3.3.6	อบต.กาเยาะมาตี
3.4	เขตอำเภอเรือเสาะ		
3.4.1	อบต.สาวอ	3.4.2	อบต.สุวารี
3.4.3	อบต.โคกสะตอ	3.4.4	อบต.สามัคคี
3.4.5	อบต.บาตง	3.4.6	อบต.ลาโละ
3.4.7	อบต.เรือเสาะ	3.4.8	อบต.เรือเสาะออก
3.4.9	อบต.เรียง		
3.5	เขตอำเภอศรีสาคร		
3.5.1	อบต.ศรีสาคร	3.5.2	อบต.ชากอ
3.5.3	อบต.ศรีบรรบต	3.5.4	อบต.ตะมะยูง
3.5.5	อบต.เซ็งคีรี	3.5.6	อบต.กาหลง
3.6	เขตอำเภอจะแนะ		
3.6.1	อบต.จะแนะ	3.6.2	อบต.ผดุงมาตร
3.6.3	อบต.ตุงญอ	3.6.4	อบต.ช้างเผือก
3.7	เขตอำเภอเจาะไอร้อง		
3.7.1	อบต.มะรือโบออก	3.7.2	อบต.บุกิต
3.7.3	อบต.จวบ		
3.8	เขตอำเภอระแงะ		
3.8.1	อบต.ตันหยงมัส	3.8.2	อบต.บาโงสะโต
3.8.3	อบต.ตันหยงลิมอ	3.8.4	อบต.มะรือโบตก
3.8.5	อบต.กาลิซา	3.8.6	อบต.เฉลิม
3.8.7	อบต.บองอ		
3.9	เขตอำเภอแว้ง		
3.9.1	อบต.แม่ตง	3.9.2	อบต.แว้ง
3.9.3	อบต.กาญาคละ	3.9.4	อบต.โล๊ะจูด
3.9.5	อบต.ขอเกาะ	3.9.6	อบต.เอราวัณ
3.10	เขตอำเภอสุคิริน		
3.10.1	อบต.สุคิริน	3.10.2	อบต.เกียร์
3.10.3	อบต.ภูเขาทอง	3.10.4	อบต.มาโมง
3.10.5	อบต.ร่มไทร		
3.11	เขตอำเภอสุไหงปาตี		
3.11.1	อบต.ปะลुरु	3.11.2	อบต.สากอ
3.11.3	อบต.โต๊ะเต็ง	3.11.4	อบต.ภาวะ

- 3.11.5 อบต.สุโขทัย
- 3.11.6 อบต.วัง
- 3.12 เขตอำเภอสุโขทัย-ลก
- 3.12.1 อบต.มุนี
- 3.12.2 อบต.ปุนี
- 3.13 เขตอำเภอตากใบ
- 3.13.1 อบต.ศาลาใหม่
- 3.13.2 อบต.พร่อน
- 3.13.3 อบต.นาค
- 3.13.4 อบต.ไพรวัน
- 3.13.5 อบต.บางขุนทอง
- 3.13.6 อบต.โฆสิต
- 3.13.7 อบต.เกาะสะท้อน

ตารางที่ 1 การแบ่งเขตการปกครองในจังหวัดนราธิวาส

อำเภอ	ตำบล (แห่ง)	หมู่บ้าน (หมู่)	อบจ. (แห่ง)	อบต. (แห่ง)	เทศบาล (แห่ง)	อปท. (แห่ง)
เมืองนราธิวาส	7	63	1	5	2	7
ตากใบ	8	52	-	7	1	8
บาเจาะ	6	46	-	6	2	8
ยี่งอ	6	40	-	6	1	7
ระแงะ	7	61	-	7	2	9
รือเสาะ	9	72	-	9	1	10
ศรีสาคร	6	35	-	6	1	7
แว้ง	6	46	-	6	2	8
สุคีริน	5	41	-	5	1	6
สุโขทัย-ลก	4	19	-	2	2	4

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

สุโขทัย	6	50	-	6	1	7
จะนะ	4	31	-	4	0	4
เจาะไอร้อง	3	33	-	3	0	3
รวมทั้งจังหวัด	77	589	1	72	16	88

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557

1.2 ข้อมูลทรัพยากรสาธารณสุข

1.2.1 สถานพยาบาลสาธารณสุขภาครัฐและเอกชน

ภาครัฐ จังหวัดนราธิวาส มีโรงพยาบาลทั่วไป 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ และ โรงพยาบาลสุโขทัย-ลก โรงพยาบาลชุมชนทั้งหมด 11 แห่ง เป็นขนาด 30 เตียง 8 แห่ง ขนาด 60 เตียง 3 แห่ง สำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีทั้งหมด 111 แห่ง รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐที่จัดบริการด้านสุขภาพในจังหวัดนราธิวาส

โรงพยาบาล	จำนวนเตียง		โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	นคม.	ศทบ.	ศสม.
	ตามกรอบ	เปิดให้บริการจริง				

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

นราธิวาสราชนครินทร์	400	427	11	1	1	3
สุโหงโกลก	212	212	4	-	1	2
ตากใบ	60	60	11	-	-	-
บาเจาะ	30	30	7	-	-	-
ยี่งอ	30	30	6	-	-	-
ระแงะ	60	85	13	1	-	-
รือเสาะ	60	74	15	1	-	-
ศรีสาคร	30	37	7	-	-	-
แว้ง	30	36	11	1	-	-
สุคีริน	30	34	9	-	-	-
สุโหงปาดี	30	41	7	1	-	-
จะแนะ	30	32	5	-	-	-
เจาะไอร้อง	30	34	5	-	-	-
รวมทั้งจังหวัด	1,032	1,132	111	5	2	5

ที่มา : รายงานระบบสารสนเทศทรัพยากรสุขภาพบนอินเทอร์เน็ต ปี 2557,

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

หมายเหตุ : นคม. ย่อมาจาก หน่วยควบคุมโรคติดต่อโดยแมลง

ศทบ. ย่อมาจาก ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล

ศสม. ย่อมาจาก ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง

ภาคเอกชน จังหวัดนราธิวาส มีสถานพยาบาลสาขาเวชกรรม จำนวน 37 แห่ง สาขาเวชกรรมเฉพาะทาง จำนวน 8 แห่ง สาขาทันตกรรม จำนวน 13 แห่ง สาขาผดุงครรภ์ จำนวน 12 แห่ง สาขาสหคลินิก 4 แห่ง สาขาเทคนิคการแพทย์ จำนวน 1 แห่ง และสาขาแพทย์แผนไทย จำนวน 1 แห่ง รวมสถานพยาบาลเอกชนทั้งสิ้น 76 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 76 แห่ง ร้านขายยาบรรจุเสร็จ จำนวน 22 แห่ง ร้านขายยาแผนโบราณ จำนวน 6 แห่ง ร้านขายยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์ จำนวน 1 แห่ง รวมร้านขายยาทั้งสิ้น 105 แห่ง สถานที่ผลิตอาหาร จำนวน 133 แห่ง สถานที่นำเข้าอาหาร จำนวน 16 แห่ง รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน ร้านขายยา สถานที่ผลิตอาหาร

และสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพในจังหวัดนราธิวาส

อำเภอ	สถานพยาบาล							ร้านขายยา				สถานที่ผลิตอาหาร	สถานที่นำเข้าอาหาร
	เวชกรรม	เวชกรรมเฉพาะทาง	ทันตกรรม	ผดุงครรภ์	สหคลินิก	เทคนิคการแพทย์	แพทย์แผนไทย	แผนปัจจุบัน	บรรจุเสร็จ	แผนโบราณ	บรรจุเสร็จสำหรับสัตว์		
เมืองนราธิวาส	9	5	6	1	3	-	-	26	2	1	1	29	1
ตากใบ	2	-	-	-	-	-	1	5	2	1	-	10	1

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

บาเจาะ	2	-	-	1	-	-	-	5	2	-	-	5	1
ยี่งอ	1	-	1	-	-	-	-	3	-	1	-	6	-
ระแงะ	3	-	1	-	-	-	-	6	3	-	-	7	-
รือเสาะ	2	-	1	3	-	-	-	4	1	-	-	6	-
ศรีสาคร	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	4	-
แว้ง	2	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	10	-
สุคิริน	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	4	-
สุโหงโกลก	12	3	4	2	1	1	-	20	3	2	-	30	-
สุโหงปาดี	2	-	-	1	-	-	-	1	4	1	-	9	13
จะแนะ	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-
เจาะไอร้อง	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	10	-
รวมทั้งจังหวัด	37	8	13	12	4	1	2	76	22	6	1	133	16
รวมทั้งสิ้น	76 แห่ง						105 แห่ง				149 แห่ง		

ที่มา : ทำเนียบสถานประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและบริการสุขภาพ ปี 2557,
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

1.2.2 อัตรากำลังด้านสาธารณสุขในภาครัฐและเอกชน

อัตรากำลังด้านสาธารณสุขในภาครัฐ จังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2557 พบว่าอัตราส่วนต่อประชากรของบุคลากร เท่ากับ 1 ต่อ 316 เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2556 อัตราส่วนต่อประชากรของบุคลากร เท่ากับ 1 ต่อ 282 จะเห็นว่าเพิ่มขึ้น โดยวิชาชีพส่วนใหญ่มีอัตราส่วนต่อประชากรเพิ่มขึ้น ยกเว้นวิชาชีพเภสัชกร ซึ่งมีอัตราส่วนต่อประชากรลดลง เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2556 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อัตราส่วนระหว่างบุคลากรสาธารณสุขภาครัฐต่อประชากรในจังหวัดนราธิวาส

บุคลากร	กระทรวงสาธารณสุข				ศูนย์บริการสาธารณสุข ท.เมือง นราธิวาส	ศูนย์บริการสาธารณสุข ท.เมือง สุโหงโกลก	รวมทั้ง ทั้งหมด	อัตราส่วน 1 : ประชากร
	สสจ.	รพท.	รพช.	รวม				
แพทย์	1	67	76	144	-	-	144	1 : 5,345
ทันตแพทย์	1	19	21	41	-	-	41	1 : 18,772
เภสัชกร	4	40	50	94	-	-	94	1 : 8,188
พยาบาลวิชาชีพ	2	813	897	1,712	4	15	1,716	1 : 449
พยาบาลเทคนิค	-	17	5	22	1	-	23	1 : 33,463
อื่นๆ (นวก./จนท./จพ.)	71	162	182	415	1	-	416	1 : 1,850
รวมทั้งจังหวัด	79	1,118	1,231	2,428	6	15	2,434	1 : 316

ที่มา : โปรแกรมบริหารงานบุคคล (PIS) ปี 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 111 แห่ง มีทั้งหมด 659 คน อัตราส่วนเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่อประชากรเขตรับผิดชอบในภาพรวม เท่ากับ 1 ต่อ 829 มีค่าเฉลี่ยเจ้าหน้าที่ต่อโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเท่ากับ 5.94 คน โดยอำเภอเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 8.33 และอำเภอศรีสาคร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.71 รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนบุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนราธิวาส

สสอ.	เจ้าหน้าที่ ใน สสอ. (คน)	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล				
		จำนวน (แห่ง)	เจ้าหน้าที่ (คน)	ค่าเฉลี่ย จนท./รพ.สต.	ประชากร เขตรับผิดชอบ	อัตรา จนท.รพ.สต. 1 คน ต่อประชากร
เมืองนราธิวาส	11	11	75	6.82	76,731	1 : 1,023
ตากใบ	10	11	60	5.45	47,416	1 : 790
บาเจาะ	12	7	45	6.43	40,198	1 : 893
เมือง	8	6	50	8.33	38,365	1 : 767
ระแงะ	11	13	69	5.31	68,367	1 : 991
รือเสาะ	9	15	85	5.67	57,079	1 : 672
ศรีสาคร	8	7	33	4.71	27,900	1 : 845
แว้ง	8	11	62	5.64	42,567	1 : 687
สุคีริน	7	9	45	5.00	19,828	1 : 441
สุโหงโกลก	7	4	28	7.00	33,426	1 : 1,194
สุโหงปาดี	9	7	48	6.86	41,922	1 : 873
จะแนะ	6	5	32	6.40	24,524	1 : 766
เจาะไอร้อง	8	5	27	5.40	28,049	1 : 1,039
รวมทั้งจังหวัด	114	111	659	5.94	546,372	1 : 829

ที่มา : โปรแกรมบริหารงานบุคคล (PIS) ปี 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

จังหวัดนราธิวาส มีบุคลากรสาธารณสุข 2,349 คน แยกรายโรงพยาบาล ทั้งโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน แยกประเภท แพทย์ 143 คน ทันตแพทย์ 41 คน เภสัชกร 90 คน พยาบาลวิชาชีพ 1,710 คน พยาบาลเทคนิค 22 คน ข้าราชการอื่น ๆ 344 คน พนักงานราชการ 121 คน ลูกจ้างประจำ 301 คน และลูกจ้างชั่วคราว 1,154 คน รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลภาครัฐในจังหวัดนราธิวาส

โรงพยาบาล	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	พยาบาลวิชาชีพ	พยาบาลเทคนิค	ข้าราชการอื่น ๆ	รวมข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างชั่วคราว
นราธิวาสฯ	45	10	24	485	16	99	679	114	35	321
สุไหงโกลก	22	9	16	328	1	63	439	65	26	190
รวม รพท.	67	19	40	813	17	162	1,118	179	61	511
ตากใบ	20	2	5	91	1	25	144	15	5	50
บาเจาะ	6	3	4	89	-	14	116	9	5	66
ยี่งอฯ	5	2	3	76	-	13	99	-	8	51
ระแงะ	14	3	8	156	1	25	207	17	7	79
รือเสาะ	5	2	6	93	1	20	127	11	6	87
ศรีสาคร	4	1	3	56	-	13	77	11	4	62
แว้ง	6	2	6	79	-	15	108	16	5	51
สุคีริน	3	2	2	48	-	14	69	13	5	27
สุไหงปาดี	5	3	5	78	1	20	112	8	5	52
จะแนะ	4	1	4	66	1	10	85	8	4	66
เจาะไอร้อง	4	1	4	65	-	13	87	14	6	52
รวม รพช.	76	22	50	897	5	182	1,231	122	60	643
รวมทั้งจังหวัด	143	41	90	1,710	22	344	2,349	301	121	1,154

ที่มา : โปรแกรมบริหารงานบุคคล (PIS) ปี 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

การสูญเสียบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2557 พบว่า สูญเสียแพทย์ ร้อยละ 4.20 ทันตแพทย์ ร้อยละ 12.20 เภสัชกร ร้อยละ 1.11 และพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 1.23 รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนการสูญเสียบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขภาครัฐในจังหวัดนราธิวาส

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

อำเภอ	แพทย์			ทันตแพทย์			เภสัชกร			พยาบาลวิชาชีพ		
	จำนวน	สูญเสีย	%	จำนวน	สูญเสีย	%	จำนวน	สูญเสีย	%	จำนวน	สูญเสีย	%
เมืองนราธิวาส	45	2	4.44	10	4	40.00	24	1	4.17	485	16	3.30
ตากใบ	20	0	0	2	0	0	5	0	0	91	0	0
บาเจาะ	6	1	16.67	3	0	0	4	0	0	89	0	0
ยี่งอ	5	0	0	2	0	0	3	0	0	76	1	1.32
ระแงะ	14	2	14.29	3	0	0	8	0	0	156	0	0
รือเสาะ	5	0	0	2	0	0	6	0	0	93	1	1.08
ศรีสาคร	4	0	0	1	0	0	3	0	0	56	1	1.79
แว้ง	6	0	0	2	0	0	6	0	0	79	0	0
สุคีริน	3	0	0	2	0	0	2	0	0	48	0	0
สุโหงโกลก	22	0	0	9	0	0	16	0	0	328	2	0.61
สุโหงปาดี	5	0	0	3	0	0	5	0	0	78	0	0
จะแนะ	4	0	0	1	1	100.00	4	0	0	66	0	0
เจาะไอร้อง	4	1	25.00	1	0	0	4	0	0	65	0	0
รวมทั้งจังหวัด	143	6	4.20	41	5	12.20	90	1	1.11	1,710	21	1.23

ที่มา : ทะเบียนการสูญเสียบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ปี 2557,
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

1.2.3 จำนวนผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และอัตราครองเตียง

จากตาราง จำนวนผู้ใช้บริการผู้ป่วยนอก ปีงบประมาณ 2557 (ตุลาคม 2556 - กันยายน 2557) ในรพท. มีผู้ใช้บริการ จำนวน 133,965 คน 622,817 ครั้ง และใน รพช. มีผู้ใช้บริการจำนวน 254,139 คน 987,593 ครั้ง ซึ่งเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่าจำนวนผู้ใช้บริการผู้ป่วยนอก ในรพท.ลดลง แต่ในรพช.เพิ่มขึ้น

สำหรับจำนวนผู้ใช้บริการผู้ป่วยในปีงบประมาณ 2557 (ตุลาคม 2556 - กันยายน 2557) ในรพท. มีผู้ใช้บริการ จำนวน 43,057 คน 207,310 วัน และในรพช. มีผู้ใช้บริการ 50,963 คน 174,584 วัน ซึ่งทั้งในรพท.และรพช.จำนวนคนลดลง แต่วันนอนเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ส่วนอัตราครอง

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

เตียง รพท.เฉลี่ยร้อยละ 92.81 และ รพช. อัตราครองเตียง เฉลี่ยร้อยละ 113.88 โดยอัตราครองเตียงใน รพท. ลดลง ส่วนในรพช. เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และอัตราครองเตียงของโรงพยาบาลในจังหวัดนราธิวาส

โรงพยาบาล	ผู้ป่วยนอก				ผู้ป่วยใน				อัตราครองเตียง	
	ปี 2556		ปี 2557		ปี 2556		ปี 2557		ร้อยละ	ร้อยละ
	คน	ครั้ง	คน	ครั้ง	คน	วัน	คน	วัน	ปี 2556	ปี 2557
นราธิวาส	105,150	401,498	83,800	356,918	29,903	142,690	29,997	141,228	104.81	96.73
ตากใบ	74,574	237,527	30,811	142,037	7,662	17,881	5,876	17,602	81.65	80.37
บาเจาะ	41,897	149,543	24,719	97,577	5,938	14,951	6,022	15,643	107.79	142.86
ยี่งอ	48,217	127,018	21,306	72,954	4,138	11,035	3,407	11,668	83.98	106.56
ระแงะ	58,690	215,410	36,475	142,962	8,510	24,943	7,589	30,439	113.89	138.99
รือเสาะ	59,522	175,456	32,237	115,259	7,743	21,315	7,207	25,056	78.92	114.41
ศรีสาคร	29,980	111,082	21,036	75,062	4,692	12,054	4,448	15,464	89.26	141.22
แว้ง	36,686	130,621	19,127	84,118	3,999	11,679	3,651	13,386	88.88	122.25
สุคิริน	27,870	92,169	12,910	48,935	3,190	9,147	2,715	9,285	83.53	84.79
สุโหงโกลก	69,019	339,878	50,165	265,899	15,909	63,535	13,060	66,082	79.12	85.39
สุโหงปาตี	41,706	139,284	19,786	90,939	3,373	10,208	2,905	10,546	77.69	96.31
จะแนะ	35,836	104,677	20,259	65,873	4,900	13,281	4,566	16,346	93.30	149.28
เจาะไอร้อง	33,586	97,675	15,473	51,877	2,901	6,923	2,577	9,149	49.91	83.55
รวมทั้งจังหวัด	662,733	2,321,838	388,104	1,610,410	102,858	359,642	94,020	381,894	91.49	101.38
รพท.	174,169	741,376	133,965	622,817	45,812	206,225	43,057	207,310	95.28	92.81
รพช.	233,792	870,859	254,139	987,593	57,046	153,417	50,963	174,584	86.84	113.88

ที่มา : แบบรายงาน 0110 รง.5 ปี 2556 , สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

: HDC สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส / HosXP Database โรงพยาบาล ปี 2557

หมายเหตุ : ค่า >120 หมายถึง ผู้ป่วยมีเตียงไม่เพียงพอ แออัด : ค่า 80 -100 หมายถึง เหมาะสม

: ค่า < 80 หมายถึง ใช้เตียงไม่คุ้มค่า ต้องปรับกระบวนการให้บริการ

1.3 ข้อมูลประชากรและหลังคาเรือน

จังหวัดนราธิวาส มีประชากรจากทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557 จำนวน 769,658 คน จำนวน 194,727 หลังคาเรือน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนราธิวาส มีจำนวน 120,376 คน จำนวน 36,223 หลังคาเรือน อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอสุคิริน มีประชากรจำนวน 25,664 คน จำนวน 7,924 หลังคาเรือน รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนประชากรและหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎรในจังหวัดนราธิวาส

อำเภอ	ทะเบียนราษฎร			หลังคาเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
เมืองนราธิวาส	60,096	60,280	120,376	36,223
ตากใบ	34,500	35,772	70,272	16,094

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

บาเจาะ	25,605	26,312	51,917	11,471
ยี่งอ	21,918	22,568	44,486	10,178
ระแงะ	44,149	45,611	89,760	20,419
รือเสาะ	34,534	35,135	69,669	17,086
ศรีสาคร	19,331	18,658	37,989	9,689
แว้ง	25,860	26,453	52,313	12,051
สุคิริน	13,348	12,316	25,664	7,924
สุโหงโกลก	36,696	39,851	76,547	23,815
สุโหงปาดี	27,099	27,821	54,920	12,792
จะแนะ	18,613	18,015	36,628	8,283
เจาะไอร้อง	19,715	19,402	39,117	8,702
รวมทั้งจังหวัด	381,464	388,194	769,658	194,727

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครองปี 2557

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557

ส่วนโครงสร้างประชากร พบว่าฐานปิรามิตประชากรในวัย 0 - 24 ปี ซึ่งเป็นวัยพึ่งพิงกว้างกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ และมากกว่าฐานของประเทศ

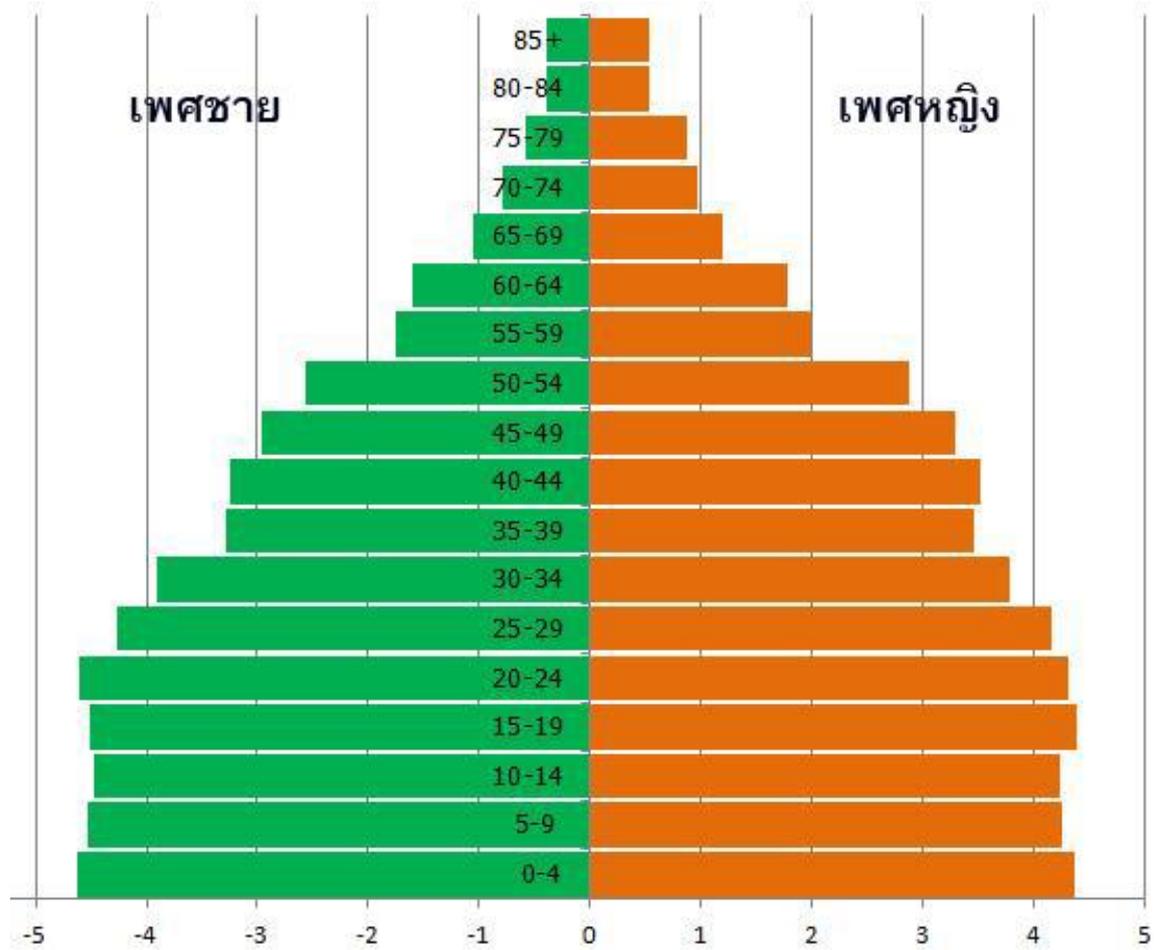
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุในจังหวัดนราธิวาส

กลุ่มอายุ (ปี)	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
0-4	35,533	4.62	33,564	4.36	69,097	8.98
5-9	34,896	4.53	32,717	4.25	67,613	8.78
10-14	34,418	4.47	32,587	4.23	67,005	8.71
15-19	34,705	4.51	33,685	4.38	68,390	8.89
20-24	35,408	4.60	33,116	4.30	68,524	8.90
25-29	32,839	4.27	31,958	4.15	64,797	8.42
30-34	30,095	3.91	29,041	3.77	59,136	7.68

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

35-39	25,333	3.29	26,642	3.46	51,975	6.75
40-44	24,998	3.25	26,999	3.51	51,997	6.76
45-49	22,848	2.97	25,266	3.28	48,114	6.25
50-54	19,730	2.56	22,167	2.88	41,897	5.44
55-59	13,458	1.75	15,256	1.98	28,714	3.73
60-64	12,344	1.60	13,628	1.77	25,972	3.37
65-69	8,105	1.05	9,175	1.19	17,280	2.25
70-74	6,133	0.80	7,448	0.97	13,581	1.76
75-79	4,577	0.59	6,797	0.88	11,374	1.48
80-84	2,987	0.39	4,066	0.53	7,053	0.92
85 ปีขึ้นไป	3,057	0.40	4,082	0.53	7,139	0.93
รวมทั้งจังหวัด	381,464	49.56	388,194	50.44	769,658	100

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
 หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557

แผนภูมิที่ 1 แสดงปิระมิตประชากรในจังหวัดนราธิวาส ปี 2557

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557

1.4 ข้อมูลสถิติชีพและสถานะสุขภาพ

1.4.1 สถิติชีพ

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

ในปี พ.ศ. 2557 มีเด็กเกิดใหม่จำนวน 12,633 คน คิดเป็นอัตราการเกิดต่อประชากรหนึ่งพันคน เท่ากับ 16.41 และมีจำนวนคนตาย 4,349 คน คิดเป็นอัตราการตายต่อประชากรหนึ่งพันคน เท่ากับ 5.65 จำนวนการเพิ่ม ประชากร ปี 2557 จำนวน 8,284 คน คิดเป็นร้อยละ 1.08 เมื่อพิจารณาอัตราการเกิดพบว่าสูงที่สุด คือ อำเภอเมือง ซึ่งมีอัตราการเกิด เท่ากับ 33.66 ต่อประชากร 1 พันคน และรองลงมา คือ อำเภอสุโขทัย-ลก ซึ่งมีอัตราการเกิด เท่ากับ 29.37 ส่วนอัตราการตายในเด็ก 0-5 ปี คิดเป็น 14.09 ต่อพันการเกิดมีชีพ รายละเอียดดังตารางที่ 11

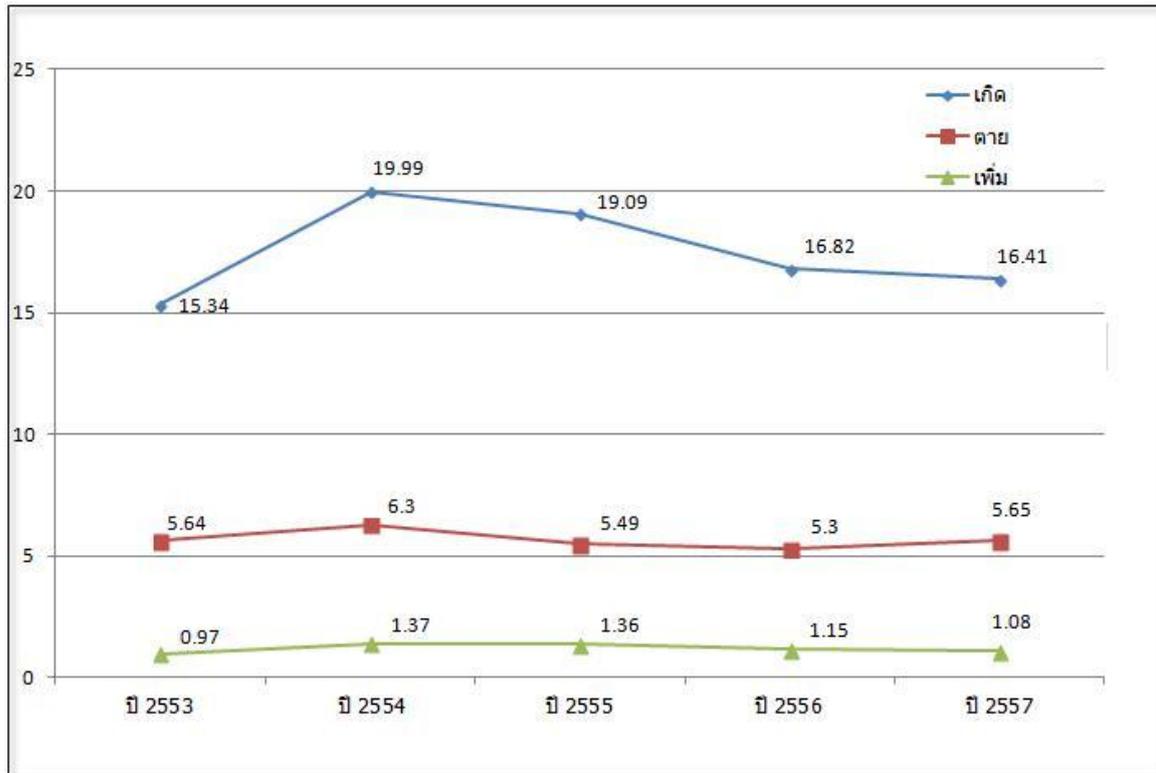
ตารางที่ 11 จำนวนและอัตราการเกิด การตาย การเพิ่มและอัตราตายในเด็ก 0-5 ปีในจังหวัดนราธิวาส

อำเภอ	การเกิด		การตาย		การเพิ่ม		เด็ก 0-5 ปี ตาย	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
เมืองนราธิวาส	4,052	33.66	1,256	34.67	2,796	2.32	95	23.45
ตากใบ	743	10.57	350	21.75	393	0.56	4	5.38
บาเจาะ	674	12.98	278	24.24	396	0.76	4	5.93
ยี่งอ	363	8.16	185	18.18	178	0.40	3	8.26
ระแงะ	997	11.11	375	18.37	622	0.69	8	8.02
รือเสาะ	916	13.15	335	19.61	581	0.83	4	4.37
ศรีสาคร	544	14.32	142	14.66	402	1.06	5	9.19
แว้ง	366	7.00	179	14.85	187	0.36	6	16.39
สุคีริน	273	10.64	90	11.36	183	0.71	4	14.65
สุโขทัย-ลก	2,248	29.37	611	25.66	1637	2.14	31	13.79
สุโขทัย-ปาดิ	470	8.56	238	18.61	232	0.42	4	8.51
จะแนะ	554	15.13	149	17.99	405	1.11	5	9.03
เจาะไอร้อง	433	10.84	161	18.50	272	0.70	5	11.55
รวมทั้งจังหวัด	12,633	16.41	4,349	5.65	8,284	1.08	178	14.09

ที่มา : รายงานการตาย (แบบ 1202 รง.517/2) และ รายงานการคลอด (แบบ ก-2) ปี พ.ศ. 2557,

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

- หมายเหตุ :
1. อัตราเกิด อัตราตาย = อัตราต่อพันของประชากรกลางปี
  2. อัตราเพิ่ม = อัตราร้อยละของประชากรกลางปี
  3. อัตราตายในเด็ก 0-5 ปี = อัตราต่อพันของการเกิดมีชีพ

แผนภูมิที่ 2 แสดงอัตราการเกิด อัตราตาย และอัตราเพิ่มในจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553-2557

ที่มา : รายงานการตาย (แบบ 1202 รง. 517/2) และรายงานการคลอด (แบบ ก- 2)

ปี พ.ศ. 2553 - 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบอัตราการเกิด อัตราตาย และอัตราเพิ่ม ย้อนหลัง 5 ปี

อัตรา	ปี พ.ศ.2553	ปี พ.ศ. 2554	ปี พ.ศ.2555	ปี พ.ศ. 2556	ปี พ.ศ. 2557
เกิด	15.34	19.99	19.09	16.82	16.41
ตาย	5.64	6.3	5.49	5.3	5.65
เพิ่ม	0.97	1.37	1.36	1.15	1.08

ที่มา : รายงานการตาย (แบบ 1202 รง. 517/2) และรายงานการคลอด (แบบ ก- 2)

ปี พ.ศ. 2553 - 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

1.4.2 สถานะสุขภาพ

1) สาเหตุการตายที่สำคัญ 10 อันดับ จังหวัดนครราชสีมา

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

ในปี พ.ศ. 2557 สาเหตุการตายที่สำคัญ พบว่า มีทั้งหมด 321 โรค จำนวน 4,349 คน สาเหตุการตายที่สำคัญ พบว่า อันดับ 1 โรคของระบบประสาท (G00-G98) จำนวน 322 คน คิดเป็นอัตราการตาย 41.84 ต่อแสนประชากร (ร้อยละ 7.40 ของการตายทั้งหมด) รองลงมาคือ มะเร็งทุกชนิด (C01-C97) จำนวน 313 คน คิดเป็นอัตราการตาย 40.67 ต่อแสนประชากร (ร้อยละ 7.20 ของการตายทั้งหมด) และความดันโลหิตสูง (I10-I13) จำนวน 270 คน คิดเป็นอัตราการตาย 35.08 ต่อประชากรแสนคน (ร้อยละ 6.21 ของการตายทั้งหมด) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สาเหตุการตาย 10 อันดับแรกของจังหวัดนราธิวาส

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวน (คน)	อัตราต่อประชากร แสนคน	ร้อยละของ ทั้งหมด
1	โรคของระบบประสาท (G00-G98)	322	41.84	7.40
2	มะเร็งทุกชนิด (C01-C97)	313	40.67	7.20
3	ความดันโลหิตสูง (I10-I13)	270	35.08	6.21
4	โรคหัวใจขาดเลือด (I20-I25)	223	28.97	5.13
5	โรคของหลอดเลือดสมอง (I60-I69)	216	28.06	4.97
6	การติดเชื้อในกระแสเลือด (A41)	212	27.54	4.87
7	อุบัติเหตุทั้งหมด (V00-X59)	198	25.73	4.55
8	เบาหวาน (E10-E14)	174	22.61	4.00
9	โรคของทางเดินหายใจส่วนล่างเรื้อรัง (J40-J47)	143	18.58	3.29
10	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ (N00-N98)	142	18.45	3.27

ที่มา : รายงานการตายจากสำนักรายนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ. 2557,
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

2) ภาวะการเจ็บป่วยของประชาชน

ในปีงบประมาณ 2557 มีการรายงานสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก (21 กลุ่มโรค)ทั้งสิ้น 1,271,200 คน ภาวะการเจ็บป่วยของประชาชน พบว่า ป่วยด้วยโรคระบบหายใจ สูงสุด มีอัตราป่วยเท่ากับ 29,125.40 ต่อประชากรแสนคน คิดเป็นร้อยละ 17.63 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด รองลงมา คือ โรคระบบไหลเวียนเลือด มีอัตราป่วยเท่ากับ 23,027.89 ต่อประชากรแสนคน คิดเป็นร้อยละ 13.94 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด และอาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่ไม่สามารถจำแนกโรคในกลุ่มอื่นได้ มีอัตรา

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

ป่วยเท่ากับ 18,767.82 ต่อประชากรแสนคน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 สาเหตุการป่วย 10 อันดับแรกของผู้ป่วยนอกของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ
ในจังหวัดนราธิวาส

อันดับ	ชื่อโรค	จำนวน (ราย)	อัตราต่อ ประชากร แสนคน	ร้อยละ
1	โรคระบบหายใจ	224,166.00	29,125.40	17.63
2	โรคระบบไหลเวียนเลือด	177,236.00	23,027.89	13.94
3	อาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่ไม่สามารถจำแนกโรคในกลุ่มอื่นได้	144,448.00	18,767.82	11.36
4	โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก	143,743.00	18,676.22	11.31
5	โรคระบบกล้ามเนื้อโครงร่างและเนื้อเยื่อเสริม	110,923.00	14,411.99	8.73
6	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตะบอลิซึม	107,645.00	13,986.08	8.47
7	ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม	77,900.00	10,121.38	6.13
8	โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	58,162.00	7,556.86	4.58
9	โรคติดเชื้อและปรสิต	54,185.00	7,040.14	4.26
10	โรคตาารวมส่วนประกอบของตา	46,940.00	6,098.81	3.69

ที่มา : รายงาน 504 ปี พ.ศ. 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส

เมื่อพิจารณารายงานผู้ป่วยใน (โรค 75 โรค) ในปีงบประมาณ 2557 มีผู้ป่วยจำนวน 207,599 ราย จำนวนผู้ป่วยในสูงสุด คือ โรคอื่นๆเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึม มีอัตราป่วยเท่ากับ 3,782.59 ต่อประชากรแสนคน คิดเป็นร้อยละ 14.02 ของจำนวนผู้ป่วยในทั้งหมด รองลงมา คือ ภาวะแทรกในการตั้งครรภ์การคลอดการตั้งครรภ์ อัตราป่วย 1,843.29 ต่อประชากรแสนคน คิดเป็นร้อยละ 6.83 ของจำนวนผู้ป่วยในทั้งหมด และโรคความดันโลหิตสูง อัตราป่วย 1,621.24 ต่อประชากรแสนคน คิดเป็นร้อยละ 6.01 ของจำนวนผู้ป่วยในทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สาเหตุการป่วย 10 อันดับของผู้ป่วยใน 75 โรค ของจังหวัดนราธิวาส

อันดับ	ชื่อโรค	จำนวน	อัตราต่อ ประชากรแสนคน	ร้อยละของ ทั้งหมด
1	โรคอื่นๆเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อโภชนาการและเมตะบอลิซึม	29,113	3,782.59	14.02

รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุข ประจำปี 2557

2	ภาวะแทรกซ้อนในการตั้งครุภัณฑ์การคลอดการตั้งครุภัณฑ์	14,187	1,843.29	6.83
3	โรคความดันโลหิตสูง	12,478	1,621.24	6.01
4	ความผิดปกติอื่นๆที่เกิดจากระยะปริกำเนิด	11,153	1,449.09	5.37
5	โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติเกี่ยวกับภูมิคุ้มกัน	10,437	1,356.06	5.03
6	โรคอื่นๆทั้งหมด	10,287	1,336.57	4.96
7	โรคอื่นๆของระบบย่อยอาหาร	9,650	1,253.80	4.65
8	โรคอย่างอื่นเกี่ยวกับระบบหายใจ	7,070	918.59	3.41
9	ปอดบวม	6,569	853.50	3.16
10	โรคเกี่ยวกับลำไส้เล็กและโรคท้องร่วงอื่นๆ	6,209	806.72	2.99

ที่มา : รายงาน 505 ปี 2557, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส